

non potest communi et ordinario jure regulari. Tamen, sicut ratione dignitatis propinquissimi sunt Pontifici, ita illum solum habent ut proprium pastorem et sacerdotem, ut *Sylvester* supra dicit. Est autem Collegium illud veluti unum spirituale corpus, cuius proximum caput est Pontifex, quod magis ex dicendis patebit. Et haec sunt quae de jure ordinario posse dici videntur.

Exceptiones ab ordinario jure proponuntur.

11. *Prima.* — *Secunda.* — Superest, ut nonnullas exceptiones ab hoc ordinario jure, quae ab auctoribus traduntur, breviter insinuemus. Primo ergo excipitur tota familia Summi Pontificis, cuius proprius sacerdos est ipse, vel summus Poenitentiarius ejus, vel quem ipsi designant. Hoc constat ex usu, ut omnes auctores citati referunt; quod enim hoc facere possit Pontifex, non est dubium. Intelligentium autem est de his qui actu sunt Romae, et actu sunt de familia ejus; nam, si inde discedant, non utuntur hoc privilegio, sed communijure. Secundo, excipiunt etiam familiæ Cardinalium; nam quisque Cardinalis est quasi proprius sacerdos suæ familiæ, et potest per se vel per fidem hoc munus exercere; vel, si ipse non sit sacerdos, potest delegare hanc potestatem. Ita refert Cajetanus supra, quod sufficit, quia pendet ex facto. De familiis autem Episcoporum non est idem, sed habent proprium sacerdotem ordinarium juxta jus commune. Dicit tamen Soto, posse Episcopum, si velit, eximere familiam suam ab ordinaria parochorum cura, et sibi reservare, vel alium proprium designare; quod mihi maxime verisimile videtur, quia sunt superiores, et possunt habere actionabilem causam, sicut possunt sibi reservare causas; tamen loquendo regulariter et ordinarie, hoc non ita fit.

12. *Tertia exceptio.* — *Quarta.* — *Quinta.* — Tertio excipiuntur quædam personæ in speciali dignitate constitulæ, ut decani Ecclesiæ, et interdum archidiaconi, vel aliae similes, quæ immediate subordinantur Episcopis et eximuntur a parochorum cura, ut *Sylvester* et alii supra referunt. In qua re consulenda est consuetudo, et specialia privilegia. Quod vero aliqui extendunt hanc exceptionem ad omnes sacerdotes, quia omnibus concessum videtur generali consuetudine, ut possint eligere confessorem quem maluerint, hoc, inquam, non recte dicitur, tum quia de hac consuetudine non satis constat,

et majori explicatione indiget, ut trademus sequentibus; tum etiam quia aliud est habere potestem eligendi confessorem, aliud eximi omnino a cura et jurisdictione proprii pastoris; nam, licet fideles per bullam possint eligere confessorem, non tamen propterea non habent proprios pastores et parochos: nam illi retinent suam jurisdictionem ordinariam, et in usu aliorum sacramentorum, et in aliis quæ ad pastorale munus pertinent, manet eadem subjectio et subordinationis. Quarto excipiuntur religiosi, qui proprio reguntur ordine, et proprios habent pastores; de eis tamen eodem modo loquendum est proportione servata; habent enim superiorem proximum, qui est veluti sacerdos omnino proprius, et habent etiam remotos, ut supra dixi. De monialibus vero idem judicandum est; nam quæ sunt subditæ Episcopo, illum habent tanquam proprium sacerdotem; ipse tamen designare potest alium, qui vices ejus gerat. Quæ vero sunt subditæ religiosis, habent proprium superiorem et vicarium tanquam proprium sacerdotem. Et eodem modo judicandum est de similibus. Quinto excipi solent reges et principes, præseriæ supræmi, de quibus nihil certum statuere possumus, quia ratione suæ dignitatis vel potestatis non sunt exempti ipso jure; in hoc ergo servanda sunt privilegia hujusmodi principibus concessa, et antiquæ consuetudines quæ credendæ sunt legitime introductæ, et ex consensu superiorum.

DISPUTATIO XXVI.

DE MINISTRO HUJUS SACRAMENTI EX DELEGATA POTESTATE.

De fide est jurisdictionem in hoc foro posse delegari. — *Duobus modis potest delegari.* — Supponimus jurisdictionem in hoc foro delegari posse, quod est certum de fide ex Conciliis supra citatis et ex usu Ecclesiæ. Et ratione ostendi potest, quia ea quæ sunt jurisdictionis, delegabiliæ sunt, ut dicitur in c. *Aqua*, de Consecratione Ecclesiæ vel altaris; cum enim jurisdictione non detur per aliquam internam consecrationem, vel physicam facultatem, sed per moralem concessionem, vel deputationem, merito potest is qui illam habet veluti propriam, alteri eam committere. Neque in hoc iudicio, aut foro aliquid speciale intervenit, ob quod ei repugnet hujusmodi delegatio. Potest autem duobus modis concedi seu delegari: primo, directe conce-

dendo jurisdictionem sacerdoti, ut quando parochus assumit sacerdotem aliquem idoneum coadjutorem ad tempus, vel Episcopum, aut Papa alicui committunt hoc munus; secundo, ex parte poenitentis, ut quando alicui conceditur facultas eligendi confessorem. Hic ergo priorem modum exponemus; de illa vero facultate instituemus sequentem disputationem.

SECTIO 1.

Qui possint jurisdictionem delegatam in foro pœnitentiae dare, vel recipere.

1. *Cui possit hæc potestas delegari.* — Potest hæc questio intelligi, vel de potestate, vel de facto, et in priori sensu tria inquire possunt: scilicet, cui possit delegari hæc potestas, quis possit eam delegare, et qua forma, aut modo delegare possit. Circa primum punctum advertendum est, duobus modis posse jurisdictionem hanc alicui committi: scilicet, vel ut ipsem illa utatur, vel ut alii eam committat, seu subdeleget. Hic de priori modo præcipue agimus, ideoque dicimus jurisdictionem hanc solum esse delegabilem sacerdoti, quia solus ille potest actum hujus jurisdictionis per se exercere. Rursus, quantum est ex vi potestatis ordinis, cuilibet sacerdoti potest hæc potestas delegari; tamen, ut recte fiat, necesse est ut talis sacerdos idem sit quoad scientiam, prudentiam, et probitatem huic muneri obeundo necessarium; ut vero rite fiat, necesse est ut talis sacerdos sit approbatus juxta formam Concilii Tridentini, de qua re inferius ex professo disputamus.

2. *Hæc jurisdictione potest delegari non sacerdoti.* — At vero quando alicui committitur hæc jurisdictione, non ut per se illa utatur, sed ut eam alii distribuat, seu committat, illa imprimis non videtur esse propria delegatio jurisdictionis; nam delegatus proprius est ad exercendam jurisdictionem, et ordinariæ ex vi delegationis non potest eam subdelegare, nisi vel in casibus in jure expressis, vel quando id specialiter conceditur; unde regulariter potius illa est quædam participatio ordinariæ jurisdictionis. Sic enim vicarius Episcopi, quamvis ipse sacerdos non sit, nec possit per se ipsum hanc jurisdictionem exercere, eam habet ita sibi commissam, ut possit alii eam delegare, dando facultatem simplicibus sacerdotibus ad audiendas confessiones; hic autem vicarius ordinariam potius quam dele-

Pari modo et cum accommodata propositio potest parochus respectu suorum subditorum hanc jurisdictionem committere, seu delegare, ut plane colligitur ex dict. cap. *Omnis utriusque*, dum ait, de licentia proprii posse alienum absolvere, ut recte notavit Navar. in c. *Placuit*, de Pœnit., d. 6, n. 48, et Doctores omnes. Et ratio etiam est eadem, dummodo subordinatio servetur; nam Prælatus superior posset hanc delegationem impedire, si cut potest casus reservare.

4. Et hinc præterea colligitur, nullum alium præter hos posse hanc jurisdictionem concedere; quia, ut supra etiam dixi, delegatus non potest subdelegare jurisdictionem, ut ad hoc propositum satis indicatur in cap. ult., § ultimo, extra de Offic. deleg. Et ratio propria esse videtur, quia actus communicandi jurisdictionem est actus jurisdictionis distinctus ab actu audiendi confessionem, vel absolvendi; et ideo qui solum habet jurisdictionem delegatam ad audiendam confessionem, ex vi illius non potest aliud effigere. Secus vero est de jurisdictione ordinaria, quæ per se loquendo ad utrumque extenditur. Adnotavi autem supra sub illis tribus personis numeratis comprehendendi alias quæ ad illas reducuntur, ut sub Pontifice Pœnitentiarium ejus summum, sub Episcopo vicarium, et alii etiam numerant Pœnitentiarium Ecclesiæ cathédralis, sed hoc non credo regulariter esse in usu. Sub parocho comprehenditur vicarius perpetuus; et Paludanus ac Sylvester dicunt idem esse de omni vicario positio ab Episcopo loco curati, quia intelligitur illum ponere omnino loco alterius. Secus vero est de vicario quem assumit ipse parochus sua voluntate; quia ille est mere delegatus, nisi parochus velit majorem illi facultatem concedere, quod etiam potest, ut notarunt Adrian., q. 5 de Confess., dub. 2; et Medina, Cod. de Confes., q. 36, de Licentia vicecurati; et Major in 4, d. 49, q. 1, circa finem. Qui tamen significant, hoc ipso quod parochus eligit aliquem in vicarium suum, dare illi hanc facultatem, si illam non negat, quamvis non exprimat. Oppositum vero sentit Palud., d. 47, q. 3, art. 2, concl. 1, in fine; et Anton., 3 part., tit. 47, cap. 1, in fine. Et hoc mihi videtur securius, et in praxi servandum.

5. *Difficultas.*—His positis superest difficultas, an quilibet istorum trium habeat facultatem in solidum, ita ut si quis habeat facultatem audiendi confessionem a Summo

Pontifice, vel Episcopo, possit id facere sine alia facultate parochi, et e contrario. Et quidem autores omnes convenient, licentiam parochi, seu proprii sacerdotis proximi esse per se sufficientem sine alterius superioris remoti licentia; quia id videtur aperte colligi ex c. *Omnis utriusque sexus*, et quia fideles seu parochiani per se solum tenentur confiteri parocho, non Episcopo, vel Pontifici; et ideo, si ex illius facultate confiteantur, satis est. Quæ doctrina est quidem vera, limitanda tamen nunc juxta decretum Conc. Trid., sess. 23, cap. 25, et in sequentibus ex professo exponemus.

6. *Quorundam opinio.*—At vero e contrario quidam existimarent non sufficere privilegium seu licentiam Summi Pontificis sine licentia parochi, quod a fortiori dicerent de Episcopo. Ita Glos. in c. *Omnis utriusque sexus*, in verb. *Alieni*, ubi Archidiaconus, Joannes Monachus, et Hostiensis illam sequi referuntur. Loquuntur autem hi potius de facto quam de possibili; non enim videntur negare Summo Pontifici hanc potestatem, sed negant ut illa in prejudicium parochorum, quando similia privilegia concedit. Citatur etiam pro hac sententia Joannes de Poliaco, et Henricus; sed istorum opinio alia est, ut infra dicam. Fundamentum hujus sententiae fuisse videtur c. *Omnis utriusque sexus*, ubi dicitur omnes fideles debere confiteri proprio sacerdoti, vel ex licentia illius; ille autem proprius sacerdos est parochus; ergo est necessaria ejus licentia, et alia non sufficit. Minor patet, tum ex vi ipsius verbi, tum maxime quia Sixtus IV, in Extravag. *Vices*, de Treuga et pace, videtur ita intellexisse decretum illud; agens enim de privilegiis concessis Mendicantibus ad audiendas confessiones, dicit, per illa derogatum non esse, quominus teneantur fideles semel in anno tempore Paschatis suis parochis confiteri, juxta constitutionem Concilii generalis. Et eodem modo loquitur Benedict. XI in Extravag. *Inter cunctas*, de Privil. et Martinus IV, idem dicens quod Sixtus IV, in Extrav. *Ad uberes*, quæ non habetur in corpore juris; eam tamen referunt Henricus, Medina et alii citandi.

7. Et augetur difficultas, quia, ut sèpe dictum est, et indicatur in Conc. Trid., sess. 44, c. 5, in illo c. *Omnis utriusque sexus*, non statuitur jus positivum nisi quoad temporis determinationem, in reliquis vero explicatur jus divinum; ergo de jure divino est, ut unus-

quisque subsit suo parocho; ergo non potest Pontifex mutare hoc jus, supposito quod non mutet parochum, nec auferat ab illo jurisdictionem; sed dando hujusmodi licentiam, non facit quod iste non sit parochus, et alter parochianus; ergo non facit ut parochianus non indigeat licentia sui parochi ad hujusmodi confessionem. Et confirmatur primo; nam propter hujusmodi causam multis decretis prohibitum est religiosis, ne confessiones audiant sine licentia proprii pastoris, ut videtur licet, 16, q. 4, per multa capita. Et tandem confirmatur, quia privilegium alicui concessum intelligendum est sine præjudicio alterius, ut est axioma juris, c. *Pastoralis*, extra de Privileg. Sed si per hoc privilegium possent, vel alieni sacerdotes audire confessiones, vel fideles confiteri sine licentia proprii sacerdotis, illud esset magnum præjudicium pastorum, quia et privarentur jure suo, et non possent agnoscere, nec commode gubernare oves suas; ergo, etc.

8. *Opinio supra posita erronea et falsa iudicatur.*—Hæc tamen sententia et falsa est, et erronea. Et imprimis quod ad potestatem attinet, de fide certum est posse Pontificem concedere cuicunque fideli facultatem confitendi alteri absque ulla alia licentia sui Episcopi vel parochi. Ita traditum est a Summis Pontificibus supra citatis, et citandis, et usus, et traditio Ecclesiæ ita habet. Et idem constat ex supra jurisdictione Summi Pontificis supra probata. Præterea idem est de Episcopo respectu parochi, ut patet ex proportionali ratione, et ex testibus supra allatis. Et declaratur etiam hoc modo, quia Papa vel Episcopus possent per se audire confessionem cujuscunque subditi sine licentia alterius pastoris inferioris, ut per se constat, et id possunt facere per jurisdictionem ordinariam, non solum æqualem, sed etiam superiore aliquo modo jurisdictione parochi; ergo multo magis possunt hanc jurisdictionem delegare, ita ut operari possit sine licentia parochi, quam posset parochus ipse sine licentia superioris. Confirmatur, quia, si licentia parochi esset necessaria, impertinens et nullius momenti esset delegatio superioris, quia licentia parochi sola sufficeret; et ita delegatio illa nihil operaretur. Quin potius addo, quamvis licentia parochi in solidum possit sufficere, tamen posse a superiori prohiberi ne illam concedat, ita ut si concedere tentet, nihil ratum faciat; at vero e contrario superior potest illam concedere, etiam con-

tradicente inferiore. Ratio clara est, quia inferior non habet potestatem supra superiorē, nec superioris jurisdictione ab inferiore pendet; at vero e contra superior potest limitare vel impedire jurisdictionem inferioris, licet id facere non debeat, nisi ex rationabili causa.

9. *Assignatur ratio a priori.*—*A posteriori.*—Atque hinc colligo, quoties Pontifex (et idem est proportionaliter de Episcopo) absolute et expresse dat facultatem alicui ad audiendas confessiones, id sufficere ad jurisdictionem delegandam, nulla expectata inferioris sacerdotis proprii licentia, etiamsi haec in tali privilegio seu facultate non exprimatur, dummodo non talis conditio apponatur. Quæ est communis doctrina Theologorum, D. Thom., Opusc. 19 contra impugnantes religionem, cap. 4, et in 4, d. 17, q. 3, art. 3, q. 5; Durand., q. 12; Paludani, q. 4, art. 3; Majoris, q. 6 et 7; Sot., dist. 18, q. 4, art. 5; Antonin., 3 p., tit. 17, c. 9; Adriani, q. 5 de Confess.; Medin., q. 33 de Confess.; Petri Sot., lect. 5 de Confess. Idem sentiunt Summistæ omnes, Sylvester, *Confessor*, 2, et ibi cæteri. Item jurisperiti communiter cum Gloss. in dict. Clement. *Dudum*, de Sepulturis, verb. *Libere*, quos refert, et sequitur Navar. in c. *Placuit*, d. 6, n. 57. Sumiturque ex declaratione Joann. XXII in Extravag. *Vas electionis*, de Hæreticis, et ex Extravaganti Benedicti XI et Martini V supra citatis. Ratio vero a priori est, quia in superiore est potestas, ut ostensum est; et hæc exercetur per illum actum, et voluntas ejus per illa verba sufficienter declaratur, et ipse non restringit concessionem, neque apponit illam conditionem, ut supponimus; ergo. A posteriori vero confirmari potest ratione supra tacta, quia si præter tale privilegium necessaria esset facultas inferioris, privilegium esset nullius momenti, quia ipsa licentia parochi per se sola sufficeret; ergo, si illa necessaria est non obstante privilegio superioris, tale privilegium nihil confert.

10. *Objectio.*—*Diluitur.*—Dices, posse ad hoc conferre, ut per facultatem ab Episcopo datum possit quis absolvī, vel absolvere a cibis reservatis Episcopo, quod non posset fieri per solam parochi facultatem. Sed hoc extrinsecum est et per accidens; præsertim quia facultas simpliciter et absolute concessa ab Episcopo, si nihil aliud exprimatur, non extenditur ad casus reservatos, ut dicitur in cap. 2 de Pœnitentia et remiss., in 6, et tamen

frequens est Episcopum concedere hanc licentiam hoc simplici modo, sine extensione ad casus reservatos; ergo sine hac extensiōne habet suum effectum; non haberet autem si necessaria esset licentia inferioris. Quod optime confirmat responsio Honorii III, in capitulo *In his*, etiam de Privilegiis, ubi rogatus de quodam privilegio concesso ordini Minorum et Prædicatorum, celebrandi in altari portatili, respondet, intelligendum esse privilegium sine licentia inferiorum Prælatorum, quia alias, inquit, nihil operaretur.

11. Et hæc ratio solvit rationem quamdam prioris sententiae, quæ assumebat privilegium interpretandum esse sine præjudicio alterius; quod, si intelligatur de præjudicio extrinseco, et non intrinseco inclusu in ipso prævilegio, verum est; sed non est hujusmodi id de quo agimus; si autem vocetur præjudicium ipsa aliquis derogatio juris communis, hoc non potest vitari in privilegio. Quin potius retorqueri potest argumentum, quia de ratione privilegii est, ut aliquid operetur præter jus commune; si autem non exponantur hæc privilegia ut diximus, nihil operarentur præter jus commune. Addit vero D. Thomas supra, hanc ipsam extensionem ordinarii juris revera non esse in ulla præjudicium parochorum, tum quia ipsi non privantur jurisdictione sua, et semper illam habuerunt superiori subordinatam; ergo, si superior utatur jure suo, illud non est in injuriam et præjudicium inferioris. Tum etiam, quia illi non habent jurisdictionem propter suam utilitatem, sed propter utilitatem ovium; et ideo, si propter eamdem utilitatem superior provideat ovibus, ut pluribus confiteri possint, non illud est reputandum præjudicium inferioris. Tum denique, quia potius per hujusmodi privilegia parochi juvantur, et eorum onus levius fit, nec impediuntur quominus possint gubernare gregem suum, quia exteriori possunt curam adhibere ut bene vivant. Quod vero pertinet ad poenitentiæ forum, ipsi sunt securi, quia superior pastor jam illam curam suscepit. Quocirca quando interdum in decretis dicitur, religiosos non posse ministrare sacramenta, intelligitur suo proprio et ordinario jure, seu hoc ipso quod religiosi sunt; quod vero ex privilegio possint, nunquam negatur.

12. *Objectio.* — *Solutio.* — *Alia objectio.*
— *Solvitur.* — Ex his infertur, non posse parochum prohibere parochianum suum, quoniam minus confiteatur religioso habenti privile-

gium ad audiendas confessiones, vel alteri sacerdoti ab Episcopo exposito, et ab illo jurisdictionem habenti; quia, ut supra dixi, hæc facultas est quasi relativa, et si uni datur ad audiendas confessiones, alteri consequenter datur ad confitendum. Dices: ergo religiosus non indigebit licentia sui superioris ad audiendam confessionem ejus, qui a Papa habet licentiam eligendi confessorem. Respondet, quantum est ex parte jurisdictionis, ita est; tamen, quia religiosus non est sui juris et arbitrii, ut in hoc vel illo opere occupetur, sed tenetur parere superiori suo, ideo indiget licentia, vel saltem non prohibitione, ut possit in audiendis confessionibus occupari; et ideo in conclusione expresse locutus sum de licentia, quæ ad dandam jurisdictionem pertineat. Dices secundo: ergo non potest superior religionis prohibere suum subditum, ne confiteatur alteri religioso, qui a Papa habet facultatem audiendi confessiones. Respondet negando consequentiam, quia hoc jus non derogat convenienti ordini, et institutioni uniuscujusque religionis; et ita satis explicatum est in dicta Clement. *Dudum*, et in dicta extravag. *Inter cunctas.*

Delegeturne hæc jurisdictione per solam ratificationem.

13. *Prima sententia.* — *Secunda sententia.*
— *Tertia sententia.* — Atque ex his explicatum relinquitur, quod tercio loco propositum est, scilicet, qua forma vel modo deleganda sit hæc potestas; dicendum est enim nullam aliam formam esse ad hoc specialiter requisitam, præterquam quod delegans sufficienter explicet voluntatem suam, supposita potestate; nam quibuscumque verbis, signis, aut scripturis hoc fiat, ad hunc effectum sufficit, quia nec ex natura rei, neque ex speciali jure positivo aliud requiritur. Solet autem hoc loco specialiter queri, an ad hujusmodi delegationem sufficiat futura ratificatione, in præsenti probabiliter præsumpta. Id enim asseruit Raymund. in Summ., tit. de Poenitentiis et remissionibus, § 45, quem videtur sequi Palud. in 4, d. 19, q. 2, n. 23, et ibi Capreolus, ad 1 contra 3 conclusionem. Et in hanc sententiam solent citari Hostiensis et alii Canonistæ. Et fundatur in Regula 10 juris, in 6, dicente: *Ratificationem retrotrahi, et mandato non est dubium comparari;* nam si illa regula generalis est, etiam in præsenti locum habet; ergo absolutio sic data non minus erit valida, quam si ex mandato proprii confessio-

ris data esset; ergo talis ratificatione sufficiens fuit ad dandam jurisdictionem. Alii distinguunt duplē ratificationem, unam de futuro, alteram de præsenti: primam negant sufficiere, quia quod non est, licet futurum sit, non potest in præsenti operari; alteram vero dicunt satis esse, quia quacunque ratione potestati adjungatur voluntas in præsenti tempore, sufficit ad delegandam jurisdictionem. Ita Sylvester, *Confessor*, 1, q. 6; Navarrus in *Summa*, c. 9, n. 6, et in c. *Placuit*, de Poenit., dist. 6, num. 103; Ledesma, 2, part. 4, quæst. 22, art. 1, et quæst. 47, art. 5, dub. 13; Soto, in 4, d. 18, quæst. 4, art. 3. Alii vero simpliciter negant, ratificationem sufficiere ad delegandam jurisdictionem. Ita tenuit Palud. in 4, d. 17, q. 3, n. 28; Major, d. 19, q. 1; Gabriel, d. 17, q. 2, art. 3, dub. 2; Anton., 3 p., tit. 17, c. 4, casu 8; Adrian., q. 5 de Confess.; Medina, q. de Multiplici licentia confitendi alieno; Henric., Quodlib. 1, q. 31 et 32.

14. *Tertia sententia probatur et primare refutatur.* — Ex his sententiis hæc ultima simpliciter vera est. Nam contra primam manifestum est, spem aut præsumptionem futuræ ratificationis non sufficere; quia sacramentum non potest esse pendens ex futuro eventu. Ponamus enim superiore postea non habuisse ratum præteritum factum; inquiramus, an sacramentum præteritum tunc sit validum, neque; nam, si non fuit validum, ergo a principio semper est invalidum; quia, si aliquando validum fuisse, quidquid superior postea vellet, semper validum permanisset; neque enim potest irritari absolutio sacramentalis, quæ semel valida fuit; si autem est a principio invalidum, non potest postea per solam ratificationem superioris validum fieri; quia sacramentum, quod in principio non habuit valorem, non potest per solum consensum alterius validum fieri. Quod patet manifeste in re de qua agimus, quia absolutio prius data, si invalida fuit, ideo est, quia fuit data a non judice, seu non habente jurisdictionem; postea vero per ratificationem non efficitur, ut illa absolutio detur ab habente jurisdictionem, quia nec datur a delegante, seu ratum habente, nam ille non absolvit; nec etiam datur a delegato, quia ille solum incipit habere jurisdictionem, quando superior consentit, et tunc ipse non repetit absolutiem.

15. *Objectioni occurritur.* — *Instantia.* — *Diluitur.* — Si autem dicatur, absolutio non est propria ratificatione, sed collatio ju-

risdictionis per consensum de praesenti. Et deinde satis difficile ad explicandum est, qualis sit illa implicita seu involuta concessio. Nam certum est, interiore voluntatem non sufficere ad dandam hanc jurisdictionem, quia debet conferri humano modo; homines autem non cognoscunt interiores voluntates, nisi per externa signa. Unde certum etiam est, hoc signum externum, quodunque illud sit, tale esse debere, ut sufficienter per illud innescat delegato voluntas delegantis; quod si hoc habeat, sive illud vocetur explicitum, sive implicitum, satis erit si vero hoc non habeat, insufficiens semper erit. Quod si tale sit signum, ut rem dubiam relinquat, sine dubio non sufficit; quia non satis manifestat voluntatem; et præterea exponitur homo periculo nihil faciendi, si tentet absolvere.

47. Imo etiamsi faciat probabilem existimationem de praesenti consensu delegantis, non est tali jurisdictione utendum, nisi ubi non est opportunitas clarius et expressius cognoscendi voluntatem superioris, et aliunde est sufficiens causa administrandi sacramentum, ut etiam Soto animadvertisit; et constabat ex eo quod infra generaliter dicemus, non esse utendum probabili jurisdictione, omissa certa, quando commode potest. Igitur ad hanc delegationem semper est necessarius praesens consensus superioris delegantis, sufficienter manifestatus; haec autem manifestatio non habet unum definitum signum, quo necessario facienda sit; sed aliquando fit propriis et explicitis verbis, aut litteris claris et expressis, quod est optimum consilium; aliquando generalibus verbis ministrandi sacramenta, aut exercendi hoc vel illud munus loco alterius, quando habet annexum hoc ministerium secundum communem usum; aliquando etiam fieri potest tacito consensu, quando ita conjungitur alicui facto, vel interrogationi præteritæ, ut secundum prudentem existimationem censeatur sufficere, ut adverbit Adrianus supra, et in sequentibus aliqua exempla occurrent.

48. *Regula Ratihabitionem de Regul. jur., lib. 6, declaratur.* — Per haec ergo satis responsum est ad secundam sententiam. Regula vero, quam prima sententia in suum favorem afferebat, variis modis a citatis auctoribus, et ab aliis jurisperitis declaratur. Breviter tamen dico, regulam illam primo habere locum in his quæ a principio valida sunt substantialiter, irritari tamen possunt propter defectum alicujus solemnitatis accidentalis; nam illa

possunt per subsequentem ratihabitionem omnino firmari, quod in praesenti non habet locum, cum a principio sacramentum fuerit nullum, ut ostensum est. Secundo, in his quæ a principio nulla sunt, habere poterit locum illa regula, quando illa sunt talia, ut possint esse dependentia et quasi expectantia futurum eventum, ut sunt fere contractus humani; nam quæ hujusmodi sunt, possunt per subsequentem ratihabitionem ita firmari, ut ex eo tempore quo sub ea spe facta sunt, valeant, et operentur; quod est ratihabitionem retrotrahi. Sacramentum autem non potest ita esse pendens ex futuro eventu, et ideo non potest per subsequentem ratihabitionem firmari; quod idem est de quacunque alia re, quæ neque a principio valida est, neque ex futuro pendens esse potest. Quod inter alios notavit Baldus in *Lege Observare*, § Post hæc, Digestis, de Officio Proconsulis, num. 8, ubi etiam Bartolus, et alii; Felinus cum aliis in cap. *Prudentiam*, de Officio delegati. Aliquando vero præteritus actus, quamvis validus non fuerit, neque in futurum pendeat, potest per voluntatem alterius postea declarari et quasi de novo fieri; et tunc potest etiam ratihabitione confirmare quod factum erat, quamvis potius de novo faciat; nec tunc retrotrahitur, nisi et voluntas ad hoc sit efficax, et hoc ipsum exprimat ac declarat. In praesenti autem nihil istorum locum habet, ut ostensum est; et ideo illa regula non recte in praesenti applicatur. Quod etiam suo modo verum habere in jurisdictione ad ferendas censuras, infra suo loco ostendemus.

SECTIO II.

In quibus sit jurisdictione delegata in foro paenitentiae, et quid operetur.

4. *Tribus modis delegatur haec jurisdictione.* — *Primo a jure.* — Diximus de potestate habendi hanc jurisdictionem. Dicendum superest de actu, seu de habentibus ipsam. Quæres vix potest sub doctrinam cadere, quia est quid contingens, pendens ex voluntate delegantium; unde hoc tantum fere possumus generaliter respondere, illos habere hanc potestatem, quibus data est ab ordinariis pastoribus per sufficientem declarationem suæ voluntatis, juxta superius dicta. Ut autem aliquid in particulari dicamus, adverto ulterius tribus modis posse dari jurisdictionem, et eisdem videtur posse delegari. Primus est a jure; et hoc modo non invenio alicui esse de-

legatam hanc jurisdictionem jure communi ex parte ipsiusmet confessoris, sed tantum ex parte poenitentis, quatenus aliquibus data est facultas eligendi confessorem, de qua dicimus disputatione sequente. Nisi quis vocet delegationem a jure illam, quæ facta est Mendicantibus per eorum privilegia, quatenus aliqua ex his in jure continentur; verumtamen nos hanc sub tertio membro comprehendimus, quæ est ab homine, quia a principio ita facta est; in jure autem solum per occasionem, et aliquam ejus declarationem inserta est.

2. *Secundo a consuetudine.* — *Conclusio.* — Secundus modus delegandi hanc jurisdictionem potest esse ex consuetudine, ad quem duo casus videntur præcipue pertinere. Primus est de articulo mortis; nam, licet hic ex multis juribus colligatur, antiquior tamen est omni jure canonico scripto. Secundus casus est de confessione, quæ fit de solis venialibus, vel de peccatis jam confessis, et de his duabus proprias disputationes postea instituemus. Tertius casus addi posset de confessionibus ordinariis clericorum; sed quia hoc magis videtur spectare ad facultatem concessam poenitenti eligendi confessorem, dicemus de hac re commodius disputatione sequente. Unde in praesenti concludo, circa materiam necessariam confessionis, et secluso mortis articulo, neminem habere propriam jurisdictionem delegatam ex consuetudine, quia de nullali consuetudine constat. Quod si aliquando haec jurisdictione consuetudine comparatur, illa jam non est delegata, sed ordinaria; semper enim acquiritur, ut annexa alicui muneri, et beneficio; neque aliter videtur posse obtineri, per se loquendo, cum semper haec delegatio pendeat ex voluntate alicujus pastoris ordinarii.

3. *Tertio per concessionem hominis.* — *Dubium.* — Tertius ergo modus, et omnino proprius hujus delegationis, est per concessionem hominis, quæ interdum est privata et personalis; de qua sequente sectione dicam. Alia vero est magis communis et publica, et quæ per privilegia perpetua conceditur, ut sunt ea quæ religiosis, præsentim Mendicantibus, concessa sunt. De quibus specialiter dubitatum olim fuit, quid operentur, seu ad quid valeant. Duo enim fiunt per absolutiōnem a peccatis: unum est sacramentalis remissio peccatorum valida et firma; aliud est, quod poenitens non teneatur amplius confiteri illa peccata. Certum ergo ex dictis est, haec

Assertio.

5. Dicendum nihilominus est haec privilegia, et jurisdictionem, quæ ex vi illorum de-

privilegia valere ad illud prius, ut constat ex sectione precedente, ubi error contrarius tractatus et improbatus est.

4. *Quorundam error.* — Circa secundum ergo fuit error dicentium, haec privilegia nunc de facto non valere ad absolvendum absolute fideles a peccatis, ita ut liberentur ab obligatione confitendi eadem peccata semel in anno suo parocho, si absque ejus licentia Fratribus, vel sacerdotibus habentibus similia privilegia, confessi sunt. Ita docuit Joannes de Poliaco, ut refert Joannes XXII in Extravag. *Vas electionis*, de Hæreticis, et latius Durand, in 4, d. 17, q. 2. Idem tenuit Henricus, Quodlib. 7, q. 26, et Quodlib. 10, q. 4; et in eadem sententia fuit Academia Parisiensis; refert enim Major, d. 17, q. 6, cum Tornaci quidam Joannes de Angeli predicasset, parochianum confessum intra annum Fratribus privilegiatis non teneri iterum confiteri suo parocho, Academiam Parisiensem sententiam illam ut scandalosam et juri contrariam damnasse. Fundamentum hujus sententiae fuit, quia haec privilegia non auferunt præceptum c. *Omnis utriusque sexus*, quia neque expresse illud derogant, neque ita cum illo repugnant, quin aliquo modo conciliari possint; sed in cap. *Omnis*, præcipitur fidelibus, ut omnia sua peccata semel in anno proprio sacerdoti confiteantur; ergo non obstantibus dictis privilegiis et confessionibus factis virtute illorum, tenebuntur fideles confiteri omnia peccata semel in anno suo parocho, nisi ipse licentiam dederit. Et confirmatur primo, nam priuilegium, quoad fieri possit, ita exponi debet, ut quam minimum repugnet et juri communi, et juri parochorum: nam quoad hanc partem odiosum est, et ideo stricte interpretandum. Confirmatur secundo, quia ita videtur haec privilegia, et cap. *Omnis*, interpretari Martinus V in quadam Extravag. *Ad uberes*, quæ non habetur in corpore juris, neque in Bullario Romano; eam tamen referunt Henricus supra, Adrianus, Major, Medina, et alii; declarat enim, fideles, quamvis confessi sint Fratribus privilegiatis, nihilominus teneri semel in anno confiteri suis parochis juxta decreta Concilii generalis, et ipsos mel Fratres debere fideles ad hoc exhortari. Atque idem sentire videtur Sixtus IV in Extravagant. *Vices*, de Treuga et pace.

legatur, operari, non solum absolutionem validam quoad sacramentalem remissionem peccatorum, sed etiam omnino absolvere hominem ab onere confitendi iterum talia peccata. Ita docent omnes Doctores citati in praecedenti sectione, qui in hoc nihil distinguunt inter valorem talis confessionis ad remissionem peccatorum, et ad implendum praeceptum confessions. Definitur etiam a Joanne XXII in Extrav. Vaselectionis de Hereticis, et Benedicto XI in Extravag. Inter cunctas, de Privileg. : *Ne sequatur, inquit, absurdum, ut peccata semel remissa aliquis confiteri teneatur, et liberatus debitor iterum solvere cogatur.* Unde ratio a priori est, quia haec privilegia concedunt jurisdictionem in hoc foro simpliciter, et sine ulla restrictione : ergo absolutio, quae ex vi illius jurisdictionis datur, est omnino absoluta, et sine ulla onere confitendi ; ergo confessio sic facta sufficit ad liberandum hominem et a culpa, et ab onere iterum confitendi. Consequentes sunt evidentes. Antecedens vero patet, primo ex declaratione dictorum Pontificum ; nisi enim ita intellexissent dicta privilegia, non repudassent absurdum fideles manere obligatos ad confitendum iterum eadem peccata ; quia cum aliquis absolvitur sub illo pacto, vel conditione iterum comparandi, non est inconveniens quod iterum confiteri teneatur, ut infra dicimus agentes de reservatis. Secundo probatur ex vi verborum talium privilegiorum, quae absoluta sunt, et sine ulla tali restrictione ; illa autem conditio absolutionis sub onere iterum confitendi, adeo est onerosa et exorbitans ab ordinario modo confessionis, ut nisi expresse proferatur, nunquam intelligatur apposita ; nec fideles possent ad hoc rationabiliter obligari, cum illi nunquam intellexerint tale pactum vel conditionem, aut tali obligationi consenserint. Unde est tertia ratio, quia privilegia haec illo modo declarata nullius fere essent momenti, vel utilitatis ; nullus enim fidelium vellet religiosis confiteri eum illo onere confitendi iterum omnia sua peccata propriis sacerdotibus. Tandem, ipsa etiam consuetudo satis declaravit, et confirmavit hunc esse verum sensum talium privilegiorum. Imo haec rationes convincunt, non solum de his privilegiis quae jam concessa sunt, sed in universum de omnibus et quibuscunque facultatibus quae sub simili absoluto tenore verborum conceduntur a Summo Pontifice, vel Episcopis, proportione servata.

6. *Ratio a priori.* — Secundo principaliter

probatur haec veritas ex vera intelligentia c: *Omnis utriusque sexus.* Non enim potest, si-
cut Henricus, et alii volebant, exponi; alio-
qui confessio facta Fratribus privilegiatis sine
licentia proprii parochi, non solum ad imple-
num praeceptum non sufficeret, sed etiam va-
lida omnino non esset, cum in eodem textu
dicatur : *Si quis voluerit alieno sacerdoti con-
fiteri, liceniam prius postulet, et obtineat
a proprio sacerdote, cum aliter ille non possit
absolvere, vel ligare.* Ubi non dixit : Cum ali-
ter non possit liberare eum ab onere hujus
praecepti, sed simpliciter, absolvere, vel ligare.
Deinde sequitur ex illa expositione, quod li-
cet parochianus esset confessus ipsi Summo
Pontifici, vel Episcopo suo sine licentia sui
parochi, teneretur ex vi illius praecepti iterum
confiteri parocho omnia illa peccata ad im-
plendum praeceptum dicti cap. *Omnis utrius-
que,* quod absurdissimum est, cum ex jure
divino ita sufficiat confessio facta Pontifici, ut
non possit jus humanum obligare ad confiten-
dum peccata inferiori sacerdoti, post confes-
sionem rite factam superiori ; in hoc autem
foro perinde est confiteri alicui ex licentia su-
perioris, ac confiteri ipsimet superiori, ut ex
eodem c. *Omnis utriusque, cum proportione*
colligitur.

7. *Opinio Paludani.* — *Rejicitur.* — Propter
hoc ergo Palud., dist. 47, q. 3, num. 8, cen-
set, in primis verbis illius capituli ubi praecep-
tum traditur, proprium sacerdotem sumi pro
quocunque habente jurisdictionem ordinariam, vel delegatam ; in aliis autem verbis,
in quibus dicitur, ad confitendum alieno ne-
cessarium esse proprii sacerdotis licentiam,
proprium appellari quemlibet ordinarium.
Sed immerito et sine ulla necessitate hanc
æquivocationem admittit. Nam, si in poste-
riori loco proprius sacerdos dicitur solus pa-
rochus, ita ut omnes alii excludantur, non
solvit difficultas, quia licentia talis proprii
non est simpliciter necessaria ; si vero ibi ac-
cipitur proprius sacerdos pro omni habente
jurisdictionem ordinariam, sive particula-
rem, sive generalem, cur non potest eodem
modo accipi in ipso praecepto, nam hoc satis
est ad solvendam omnem difficultatem ?
Nam, licet præceptum per se et absolute ita
latum sit, statim in eodem textu explicatur
et limitatur, scilicet, ut ad implendum illud
præceptum sufficiat confessio facta alieno de
licentia ejusdem proprii, de quo in ipso præ-
cepto mentio facta fuerat, scilicet, vel parti-
cularis, vel generalis ; ergo, cum confessio

Fratribus privilegiatis facta, licet videatur
fieri alieno, fiat tamen ex licentia unius pro-
prii, scilicet Pontificis, satis erit ad imple-
num illud præceptum. Est ergo valde proba-
bile, in toto illo textu proprium sacerdotem
accipi pro quocunque judice ordinario in hoc
foro, tum quia ibi tantum distinguitur con-
tra alienum ; Episcopus autem, vel Pontifex
non potest dici alienus ; tum etiam quia ibi
quoad hanc partem nihil præcipitur præter
id quod jure divino est necessarium ; sola
enim temporis determinatio ibi additur jure
humano, ut saepè diximus ex Concilio Trid.,
sess. 14, cap. 5; ex jure autem divino non est
necessarium confiteri proprio parocho, exclu-
dendo superiore, ut per se notum est.

8. *Fundamentis contrarie sententiae satis-
fit.* — Undelicet concederemus (quod etiam est
verisimile) propria et directa intentione Con-
cilium ibi locutum esse de proprio parocho, eo
quod locutus est secundum communem usum
Ecclesiæ, in qua hoc ordinarium onus audiendi
confessiones fidelium paroehis impositum est,
et quia illi quasi per antonomasiam dicuntur
proprieti sacerdotes, juxta rigorosam signifi-
cationem illius vocis, *proprios*, quam ita vi-
dentur in illo præcepto intellexisse Sixtus IV
et Benedictus XI, locis citatis, et expresse D.
Thom. in 4, dist. 47, q. 3, art. 3, q. 5, ad 4,
licet, inquam, hanc expositionem admitta-
mus, non propterea putandum est ex vi illius
decreti excludi superiores, sed potius tan-
quam per se notum supponi, multo magis
sufficere confessionem factam superiori, vel
de licentia ejus ; quia, quantumvis dictio vi-
deatur exclusiva, nunquam excludit concomitantia, vel quae necessario supponuntur.
Quod etiam a simili declaratur ; nam ex vi
illius decreti tenentur parochiani Eucharis-
tiæ in Paschate suscipere a proprio paro-
cho, vel de licentia ejus, quod est etiam si-
gnatum in eo textu proprium sacerdotem sumi
pro parocho, et tamen id non excludit, quo-
minus accipiens Eucharistiam a suo Episcopo
vel a Summo Pontifice, sine dubio satisfaciat
illi præcepto.

9. Per haec ergo satisfactum est fundamen-
to contrarie sententie, quod ex dicto capite
sumebatur, simul cum prima confirmatione.
Ad secundam, quae sumebatur ex Extrava-
gantib. Sixti IV et Martini V, respondemus
ad priorem, expendenda esse illa verba : *Ipsi
Mendicantes desistant predicare, quod paro-
chiani non sint obligati, saltem in Paschate
proprio confiteri sacerdoti :* quia de jure tene-